

מתחילים כמו בחול, עד מזמור שיר חנוכה. ולסני "איוהו מקומך" אומרים פסוקים אלה:
 וּבַיּוֹם הַשַּׁבָּת שְׂגִי כְּבָשִׁים בְּגִי שָׁנָה תְּמִימִים וּשְׂגִי עֶשְׂרִים סֶלֶת מִנְחָה
 בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכוּ: עַלֹת שַׁבַּת בְּשַׁבְּחֹהוּ עַל עַלֹת הַתְּמִיד וְנִסְכָּה:
 מִזְמוֹר שִׁיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת לְדָוִד: אַרְוַמְמָה יְהוָה כִּי דַלִּיתָנִי
 וְלֹא שִׁמַּחַת אוֹיְבֵי לִי: יְהוָה אֱלֹהֵי שְׁנַעַמִי אֵלַיךְ וַתִּרְפָּאֵנִי:
 יְהוָה הַעֲלִימָה מִן שְׂאוֹל בְּפִשִׁי חַיִּיתָנִי מִיַּרְדֵי בּוֹר: וַמְרוּ לַיהוָה
 חֲסִידָיו וְהוֹדוּ לְזִכְרֵךְ קִדְשׁוֹ: כִּי רָגַע בְּאִפּוֹ חַיִּים בְּרַצוֹנִי בְּעַרְב
 יְלִין בְּכִי וּלְבָקָר רָגָה: וְאֲנִי אֶמְרָתִי בְּשִׁלּוֹי בַל אָמוּט לְעוֹלָם:
 יְהוָה בְּרַצוֹנֶךָ הַעֲמַדְתָּה לְהַרְרִי עַו הַסִּתְרָתָה פְּגִיף הַיִּיטִי נִבְהַל:
 אֵלַיךְ יְהוָה אֶקְרָא וְאֵל אֲדֹנָי אֶתְחַנֵּן: מַה בָּצַע בְּדַמִּי בְּרַדְתִּי אֵל
 שַׁחַת הַיּוֹדֶךָ עֶפֶר הַיַּגִּיד אֶמְתָּךְ: שָׁמַע יְהוָה וַחֲנִנִי יְהוָה הִנֵּה
 עֹזר לִי: הַפִּקֶּתָּ מִסָּפְדִי לְמַחֹל לִי פִתְחָתָה שְׁקִי וַתֹּאזְכְּנִי שְׁמַחָה:
 לִמְעַן וְזַמְרָךְ כְּבוֹד וְלֹא יִדָּם יְהוָה אֱלֹהֵי לְעוֹלָם אֲזַכְּרֶךָ:

הַרְיִנִי מִזְמוֹן אֵת פִּי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח אֵת בּוֹרְאֵי. לְשֵׁם יְחִיד קוֹדֶשׁ
 בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינָתוֹ עַל יְדֵי כְּהוֹן טָמִיר וְנִעְלָם בְּשֵׁם קַל יִשְׂרָאֵל:

בְּרוּךְ שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם. בְּרוּךְ הוּא. בְּרוּךְ עוֹשֵׂה
 בְּרָאשִׁית. בְּרוּךְ אוֹמֵר וְעוֹשֵׂה. בְּרוּךְ גּוֹזֵר וּמְקַיֵּם.
 בְּרוּךְ מְרַחֵם עַל הָאָרֶץ. בְּרוּךְ מְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת.
 בְּרוּךְ מְשַׁלֵּם שְׂכָר טוֹב לִירְאָיו. בְּרוּךְ חַי לְעַד וְקַיֵּם
 לְנֶצְחֵהוּ. בְּרוּךְ פּוֹדֶה וּמַצִּיל. בְּרוּךְ שְׂמוֹ: בְּרוּךְ אַתָּה
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. הָאֵל הָאָב הַרְחֵמֵנוּ הַמְהַלְלֵךְ
 בְּפִי עַמּוֹ מְשַׁבַּח וּמְפָאֵר בְּלִשׁוֹן חֲסִידָיו וְעַבְדָּיו.
 וּבְשִׁירֵי דָוִד עַבְדֶּךָ. גְּהַלְלֶךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּשִׁבְחוֹת
 וּבְזַמִּירוֹת גְּהַלְלֶךָ וּבְשִׁבְחֶךָ וּבְנִפְאָרֶךָ וּבְנִזְכִּיר שְׁמֶךָ
 וּבְמַלְיָכֶךָ מִלְּפָנֵינוּ אֱלֹהֵינוּ יְחִיד חַי הָעוֹלָמִים. מֶלֶךְ
 מְשַׁבַּח וּמְפָאֵר עָדִי עַד שְׂמוֹ הַגְּדוֹל.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה מֶלֶךְ מְהַלְלֵךְ בְּתַשְׁבְּחוֹת:

שחרית לשבת

קסט

הודו ליהנה קראו בשמו הודיעו בעמים עלילותיו: שירו
לו זמרו לו שיחו בכל נפלאותיו: התהללו בשם קדשו ישמח
לב מבקשי יהנה: דרשו יהנה ועזו בקשו פניו תמיד: זכרו
נפלאותיו אשר עשה מסתיו ומשפטיו פיהו: זרע ישראל עבדו
בני יעקב בחיריו: הוא יהנה אלהינו בכל הארץ משפטיו: זכרו
לעולם בריתו דבר צנה לאלף דור: אשר כרת את אברהם
ושבועתו ליצחק: ויצמידה ליעקב לחק לישראל ברית עולם:
לאמר לך אתן ארץ כנען תגל נחלתכם: בהיותכם מתי מספר
כמעט וגרים בה: ויתהלכו מגוי אל גוי ומממלכה אל עם
אחר: לא הגיח לאיש לעשקם ויזכח עליהם מלכים: אל
תגעו במשיחי ובנביאי אל תרעו: שירו ליהנה כל הארץ בשרו
מיום אל יום ישועתו: ספרו בגוים את כבודו בכל העמים
נפלאותיו: כי גדול יהנה ומהלל מאד ונורא הוא על כל אלהים:
כי כל אלהי העמים אלילים כאו ציר להטיק. ויהנה שמנים עשה: הוד
והדר לפניו עז וחדנה במקומו: הבו ליהנה משפחות עמים הבו
ליהנה כבוד ועז: הבו ליהנה כבוד שמו שאו מנחה ובאו לפניו
השתחוו ליהנה בהדרת קדש: תילו מלפניו כל הארץ אף תכון
תגל כל תמוט: ישמחו השמים ותגל הארץ ויאמרו בגוים
יהנה מלך: ירעם הים ומלאו יעלין השדה וכל אשר בו: אז
ירגנו עצי היער מלפני יהנה כי בא לשפוט את הארץ: הודו ליהנה
כי טוב כי לעולם חסדו: ואמרו הושיענו אלהי ישענו וקבצנו
והצילנו מן הגוים להדות לשם קדשך להשמחם בתהלתך:
ברוך יהנה אלהי ישראל מן העולם ועד העולם ויאמרו כל העם
אמן והלל ליהנה: רוממו יהנה אלהינו והשתחוו להדם רגליו קדוש
הוא: רוממו יהנה אלהינו והשתחוו להר קדשו כי קדוש יהנה
אלהינו: והוא רחום יכפר עון ולא ישחית והרבה להשיב אפו

וְלֹא יַעֲרִיר כָּל חַמְתּוֹ: אַתָּה יְהוָה לֹא תִכְלֹא רַחֲמֶיךָ מִמֶּנִּי חֲסִדְךָ
 וְאַמְתֶּךָ תָּמִיד יִצְרוּנִי: זָכַר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וַחֲסִדֶיךָ בִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה:
 תָּנוּ עֵז לְאֱלֹהִים עַל יִשְׂרָאֵל גְּאֻנְתּוֹ וְעֵזוֹ בַּשָּׁחֲקִים: נוֹרָא אֱלֹהִים
 מִמִּקְדָּשֶׁיךָ אֵל יִשְׂרָאֵל הוּא נוֹתֵן עֵז וְתַעֲצוּמוֹת לְעַם בְּרוּךְ אֱלֹהִים:
 אֵל נִקְמוֹת יְהוָה אֵל נִקְמוֹת הוֹפִיעַ: הַנְּשֵׂא שֹׁפֵט הָאָרֶץ הַשֵּׁב
 גָּמוּל עַל גְּאִים: לִיהוָה הִישׁוּעָה עַל עַמֶּךָ בְּרַכְתֶּךָ סֵלָה: יְהוָה
 צָבָאוֹת עֲשֵׂנוּ מִשְׁגֵּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צָבָאוֹת אֲשֶׁר־
 אָדָם בָּטַח בְּךָ: יְהוָה הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲגֹנוּ בְּיוֹם קִרְאָנוּ: הוֹשִׁיעָה
 אֶת עַמֶּךָ וּבְרַךְ אֶת גְּבוּלֶיךָ וּרְעֵם וְנִשְׂאֵם עַד הָעוֹלָם: נַפְשׁוֹ
 חִפְתָּה לִיהוָה עֲזָרְנוּ וּמִגִּנּוֹ הוּא: בִּי בּוֹ יִשְׁמַח לִבְנוֹ בִּי בְּשֵׁם
 קִדְשׁוֹ בְּטַחְנוּ: יְהִי חֲסִדְךָ יְהוָה עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ: הִרְאָנוּ
 יְהוָה חֲסִדְךָ וְנִשְׁעָךָ תִּתֵּן-לָנוּ: קוּמָה עֲזָרְתָה לָנוּ וּפְדָנוּ לְמַעַן
 חֲסִדְךָ: אָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הַמַּעֲלֶךָ מֵאָרֶץ מִצְרַיִם הַרְחַב-סִיף
 וְאַמְלֵאֲהוּ: אֲשֶׁר־יִהְיֶה הָעָם שִׂכְכָה לוֹ אֲשֶׁר־יִהְיֶה אֱלֹהֵיוֹ:
 וְאַנִּי בְּחֲסִדְךָ בְּטַחְמִי יָגַל לְבִי בִישׁוּעָתְךָ אֲשִׁירָה לִיהוָה בִּי גָמַל עָלַי:

**לְמַנְצָח מְזוֹמֹר לְדוֹד: הַשְּׁמַיִם מְסַפְרִים כְּבוֹד אֵל
 וּמַעֲשֵׂה יָדָיו מַגִּיד הֶרְקִיעַ: יוֹם לְיוֹם יַבִּיעַ אָמַר
 וְלַיְלָה לְלַיְלָה יִתְוַה דָּעַת: אֵין אָמַר וְאֵין דְּבָרִים
 בְּלִי גִשְׁמַע קוֹלָם: בְּכָל הָאָרֶץ יֵצֵא קוֹל וּבִקְצֵה תִבֵּל**

למנצח מזמור לדוד, השמים מספרים כבוד א-ל ומעשה ידיו מגיד הרקיע.
 במזמור זה תבואר מעלת התורה כי רבה היא. כי אף על פי שמכל גפלאות הטבע
 והיקום נוכל ללמוד גבורות ה', מכל מקום מעלת התורה עולה על כולנה. וזהו
 השמים מספרים כבוד א-ל ומעשה ידיו מגיד הרקיע וכו', מכל אלה נוכל להבין
 גבורות ה', אבל תורת ה' היא תמימה ועולה על כולם, שהיא פועלת בפנימיות
 האדם ונפשו ומחכימה ומאירה לבו.

מְלִיָּהֶם לְשֹׁמֵשׁ שָׁם אֶהֱל בָּהֶם: וְהוּא כְּחָתָן יֵצֵא
 מִחֻפְתּוֹ יָשִׁישׁ כְּגִבּוֹר לָרוּץ אֲרַח: מְקַצֵּה הַשָּׁמַיִם
 מוֹצֵאוֹ וְתִקּוּפָתוֹ עַל קְצוֹתֵם וְאֵין גִּסְתֵּר מִחֻמְתּוֹ:
 תּוֹרַת יְהוָה תְּמִימָה מְשִׁיבַת נְפֶשׁ עֲדוּת יְהוָה גְּאֻמָּה
 מִחֻכְמַת פִּתִּי: פְּקוּדֵי יְהוָה יִשְׂרִים מְשֻׁמְחֵי לֵב מְצַנֵּת
 יְהוָה בְּרָה מְאִירַת עֵינָיִם: יִרְאֵת יְהוָה טְהוֹרָה עוֹמְדַת
 לְעַד מְשֻׁפְטֵי יְהוָה אֲמַת צְדָקוֹ יַחֲדוּ: הַבְּחֻמְדִּים
 מְזַהֵב וּמְפָז רָב וּמְתוֹקִים מְדַבֵּשׁ וְנֹפֵת צוּפִים: גַּם
 עֲבֹדְךָ נִזְהָר בָּהֶם בְּשִׁמְרָם עֲקֵב רָב: שְׂגִיאוֹת מִי
 יָבִין מִגִּסְתָּרוֹת גְּקֻנֵי: גַּם מִזְנִידִים חֲשׂוֹף עֲבֹדְךָ אֵל

תורת ה' תמימה משיבת נפש. יבואר עפ"י דברי המדרש (ילקוט שמעוני, תהלים
 תש"ב), שאלו לחכמה חוטא מהו עונשו? אמרה להם (משלי י"ג, כא): חטאים
 תרדף רעה. שאלו לנבואה חוטא מהו עונשו? א"ל (יחזקאל י"ח, כ'): הנפש
 החוטאת היא תמות. שאלו לתורה חוטא מהו עונשו? א"ל: יביא אשם ויתכפר לו.
 לכן אומרים תורת ה' תמימה משיבת נפש, כי על ידי התורה יש לנפש אפשרות
 לשוב אל ה'.

משפטי ה' אמת צדקו יחדיו. אם נעיין בתורה שבכתב נראה לפעמים דברים
 קשי חבנה, כמו עין תחת עין (שמות כ"א, כ"ד), והדבר תמוה, שהרי אם יעוורו
 ב"ד את עיני המזיק לא ישולם להניזק כלום. אלא מוכרחין לומר, ממון, כפי
 קבלת חז"ל. ולכן כשהתורה שבעל פה היא ביחד עם התורה שבכתב או יצא הדין
 לאמתו. וזהו שנאמר משפטי ה' אמת צדקו, ואימתי, כשהם יחדיו.

גם עבדך נזהר בהם. הנה לפי פשוטו של מקרא הדבר פלא, וכי יש לו לדוד
 המלך צורך לומר כי הוא זהיר במצוות, זמי נזהר במצוות אם לא המלך דוד?
 לכן נראה כי נזהר הוא מלשון נזהר (שייבונג), ופירוש הפסוק כן הוא, גם עבדך
 נזהר בהם, גם עבדך נעשו פניו נזהרים ע"י התורה הקדושה, כי חכמת אדם
 תאיר פניו (קהלת ח, א').

בשמרם עקב רב. יען שרבים הם, לכן הוקל לשמרם בכל שעה ושעה ובכל מקום
 ומקום, וכמו שאמרו חז"ל: רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם
 תורה ומצוות (מכות פ"ג, משנה ט"ז), ויען שרבים המה אזי תמיד יכול לקיים

יִמְשְׁלוּ בִי אִזּוֹ אֵיתָם וַיִּבְקִיטֵי מִפֶּשַׁע רָב: יִהְיוּ לְרִצּוֹן
אִמְרֵי פִי וְהִגִּיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרֵי וְגֹאֲלֵי:

לְדוֹד בְּשִׁנּוֹתָיו אֶת טַעְמוֹ לִפְנֵי אַבִּימֶלֶךְ וַיִּגְרֶשְׁהוּ וַיֵּלֶךְ:
אֶבְרָכָה אֶת יְהוָה בְּכֹל עֵת תָּמִיד תִּהְיֶה לְתוֹ בְּפִי: בִּיהְנֶה תִּתְהַלֵּל
נַפְשִׁי יִשְׁמְעוּ עֲנוּיִם וַיִּשְׁמְחוּ: גִּדְלוּ לַיהוָה אֶתִּי וְנִרְוַמְתָּה שְׁמוֹ
יַחְדָּו: דַּבְּרָשְׁתִּי אֶת יְהוָה וְעֲנֵנִי וּמְכַל מַגְוֵרוֹתַי הִצִּילְגִּי: הִבִּיטוּ
אֵלָיו וְנִהְרֹו וּפְגִיחָם אַל יִחַפְּרוּ: זֶה עֲנֵי קָרָא וַיְהִי שְׁמַע וּמְכַל
צְרוּתָיו הוֹשִׁיעוּ: חֲנָה מִלֶּאךָ יְהוָה סְבִיב לִירְאָיו וַיִּחַלְצֵם: טַעְמוֹ
וְרָאוּ פִי טוֹב יְהוָה אֲשֶׁרֵי הִגְבֵּר יַחֲסֶה בּוֹ: יִרְאוּ אֶת יְהוָה קִדְשׁוֹ

איזה מן המצוות, כמו עגלה ההולכת על ארבעה אופנים, אם יפול אופן אחד או שנים יכולה ללכת על שני אופנים הנשארים, אבל אם יש לעגלה רק שני אופנים אם יפול האחד לא תוכל להלך על אופן אחד.

לדוד בשנותו את טעמו לפני אבימלך ויגרשהו וילך. למה כתוב וילך, הלא מספיק לומר ויגרשהו? ונראה לפמש"כ המפרשים (כאן) כי דוד המלך מצא תחבולה להנצל מאבימלך ע"י זה שעשה עצמו כמשוגע. וכמו שמסופר מבחור אחד שגלח לצבא ועשה עצמו כחרש ולא השיב על מה שהרופא שאל אותו. לבסוף אמר לו הרופא: לך לביתך. החל הבחור לצאת. אז אמר לו הרופא: א"כ תוכל לעבוד בצבא. כן דוד כאשר עשה עצמו כמשוגע, והמה גרשוהו, אילו היה רץ החוצה אזי היו מבינים כי אינו משוגע, שהרי ידע כי מן הסכנה יש לברוח, לכן לא רץ רק הלך בלא חפז ועדיין חשבו שהוא משוגע.

חונה מלאך ה' סביב ליראיו ויחלצם. משמע רק מלאך אחד, ולהלן (במזמור יושב בסתר עליון) כתוב כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך, ומשמע לפחות שני מלאכים. ושמעתי לפרש עפ"י מאמרם ז"ל: לאחד נראה ומזיק, לשנים נראה ואינו מזיק, לשלשה אינו נראה כל עיקר (ברכות מ"ג, ע"ב). לכן כאשר ילכו שני יראים די במלאך אחד, אבל אם אחד הולך שהוא צריך נטירתא יתירתא נחוק בשני מלאכים לשמר, ולכן כתוב כי מלאכיו יצוה "לך" לשמרך, בלשון יחיד. אבל אם שני יראים הולכים, ישלח מלאך אחד ויחלצם, וזהו שכתוב סביב "ליראיו", בלשון רבים.

יראו את ה' קרושיו. יבואר עפ"י מאמר ר' פנחס בן יאיר: תורה מביאה לידי

שחרית לשבת

קעג

כי אין מחסור ליראיו: כפירים רשו ורעבו ודרשי יהנה לא
יחסרו כל טוב: לכו בנים שמעו לי יראת יהנה אלמדכם: מי
האיש המפץ סיים אהב ימים לראות טוב: נצר לשונך מניע
ושפתיה מדבר מרמה: סור מרע ועשה טוב בקש שלום ורדפהו:
עיני יהנה אל צדיקים ואוניו אל שועתם: פני יהנה בעשי רע
להכרית מארץ זכרם: צעקו ויהנה שמע ומכל צרותם הצילם:
קרוב יהנה לגשברי לב ואת דכאי רוח יושיע: רבות כעות
צדיק ומכלם יצילנו יהנה: שמר כל עצמתיו אחת מהנה לא
נשברה: תמותת רשע רעה ושנאי צדיק יאשמו: פודה יהנה
גפש עבדיו ולא יאשמו כל החסים בו.

תפלה למשה איש האלהים. אדני מעון אתה היות לנו בדר
נדר: בטרים הרים ילדו ותחולל ארץ ותבל ומעולם עד עולם
אתה אל: תשב אנוש עד דכא ותאמר שובו בני אדם: כי אלף
שנים בעיניך כיום אתמול כי יעבר ואשמורה בלילה: זרמתם
שנה יהיו בפקר כחציר יחלף: בפקר יציץ וחלף לערב ימולל
ונבש: פי כלינו באפק ובחמתך נבהלנו: שתה עונותינו לנגדך
עלמנו למאור פניך: כי כל ימינו פנו בעבדתך כלינו שגינו
כמו הגה: ימי שנותינו פהם שבעים שנה ואם בגבורת שמונים
שנה ורהבם עמל ואון כי גז חיש ונעפה: מי יודע עז אפק
ויקראתך עבדתך: למנות ימינו כן הודע ונבא לבב חכמה:

זהירות וכו' קדושה מביאה לידי ענוה, ענוה מביאה לידי יראת חטא (במשנה
שבמשניות סוף סוטה, וע"ז כ, ע"ב). לכן אמר יראו את ה' קדושו, כי כאשר
תגיעו לקדושה תגיעו אל ענוה ויראה.

כי אין מחסור ליראיו. כפירים רשו ורעבו, ודרשי ה' לא יחסרו כל טוב.
אם כפירים רשו אזי רעבו, אבל דרשי ה' אף אם יענו לא יחסרו כל טוב. כדאיתא
בשבת (קנ"א, ע"ב) נקטינן האי צורבא מרבנן לא מיעני, והא קא חזינן דמיעני?
אם איתא דמיעני אהדורי אפתחא לא מהדר.

שׁוֹבָה יְהוָה עַד מְתֵי וְהִנַּחֵם עַל עֲבֹדֶיךָ: שְׁבַענוּ בַּבֶּקֶר חֲסִדֶךָ
 וְנִרְגַנְנָה וְנִשְׁמַחָה בְּכָל יְמֵינוּ: שְׁמַחְנוּ כִּימוֹת עֲנִיתָנוּ שְׁנוֹת רְאִינוּ
 רְעָה: יִרְאֶה אֶל עֲבֹדֶיךָ פְּעֻלָּךְ וְהִדְרֶךְ עַל בְּנֵיהֶם: וַיְהִי גֵעַם אֲדָנִי
 אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָהוּ:
 יֵשֶׁב בְּסִתְרַי עֲלִיּוֹן בְּצַל שַׁדַּי יִתְלוֹנֵן: אָמַר לַיהוָה מַחְסֵי
 וּמְצוֹדֹתַי אֱלֹהֵי אֲבֹטְחָ בּוֹ: כִּי הוּא יִצְיִלְךָ מִפֶּחַ יְקוֹשׁ מִדְּבַר הַוּוֹת:
 בְּאֲבָרְתוֹ יִסֹּף לְךָ וּמַחַת כְּנַפְיוֹ תִּחְסֶה צִנָּה וְסַחְרָה אָמַתּוֹ: לֹא
 תִירָא מִפַּחַד לְזִלָּה מִחֵץ יַעֲוֶף יוֹמָם: מִדְּבַר בְּאִפְלֵ יִהְיֶךָ מִקְטָב
 נִשׁוּד צְהָרִים: יִפֹּל מִצִּדְךָ אֶלְךָ וּרְבִבָה מִימִינְךָ אֵלֶיךָ לֹא יִגָּשׁ:
 רַק בְּעֵינֶיךָ תִּבְיֵט וְשִׁלְמַת רְשָׁעִים תִּרְאֶה: כִּי-אֲתָה יְהוָה מַחְסֵי
 עֲלִיּוֹן שְׁמֵת מַעֲוֹנָךְ: לֹא-תֵאָנֶה אֵלֶיךָ רְעָה וְנִגַע לֹא יִקְרַב בְּאֲהֻלְךָ:
 כִּי מִלְּאֲכִיו יִצְנֶה-לְךָ לְשִׁמְרֶךָ בְּכָל-דַּרְכֶיךָ: עַל כַּפַּיִם יִשְׁאוּנֶךָ
 פֶּן-תִּגָּף בְּאֲבוֹן רַגְלֶךָ: עַל-שַׁחַל וּפְתוֹן תִּדְרֹךְ תִּרְמוֹס כַּפִּיר וְתַנִּין:
 כִּי בִי חֶשֶׁק וְאִפְלִטָהוּ אֲשַׁגְּבֶהוּ כִּי-יִדַע שְׁמִי: יִקְרָאֵנִי וְאֲעֲנֶהוּ עִמּוֹ
 אֲנֹכִי בְּצִרְחָה אֲחַלְצֶהוּ וְאֲכַבְּדֶהוּ: אֲרַךְ יָמִים אֲשַׁבֵּיעֶהוּ וְאֲרַאֲהוּ
 בִישׁוּעָתִי: אִדּוּ יָמִים וְיֹזֵב.

הַלְלוּהָ | הַלְלוּ אֶת שֵׁם יְהוָה הַלְלוּ עֲבֹדֵי יְהוָה: שְׁעוּמָדִים
 בְּבֵית יְהוָה בְּתַצְרוֹת בֵּית אֱלֹהֵינוּ: הַלְלוּהָ כִּי טוֹב יְהוָה זָמְרוּ
 לְשִׁמּוֹ כִּי נָעִים: כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה יִשְׂרָאֵל לְסִגְלָתוֹ: כִּי אָנִי
 יִדְעָמִי כִּי גָדוֹל יְהוָה וְאֲדַגִּינוּ מִכָּל אֱלֹהִים: פֶּלֶא אֲשֶׁר תַּפְּץ
 יְהוָה עֲשֵׂה בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ בְּיָמִים וְכָל תְּהִמוֹת: מַעֲלָה נִשְׂאִים

על כפיים ישאונוך פן תגוף באבון רגלך, על שחל ופתן תדרוך תרמוס כפיר ותנין.
 פלא יש כאן, שאם יכול לשמור עצמו משחל ופתן ועל כפיר ותנין ירמוס, הרי
 שהגל לו להשמר מאבון? והבאור הוא כך, על כפיים ישאונוך פן תגוף באבון רגלך
 וכן פן על שחל ופתן תדרוך, וכן פן תרמוס כפיר ותנין, וכדי להצילך ישאונוך
 על כפיים לבל יאונה לך שום רעה, והפן הראשון נמשך על כל הדברים שאחר כך,
 וגכון הוא.

מקצה הארץ ברכים למטר עשה מוצא רוח מאוצרותיו :
 שהכה בכורי מצרים מאדם עד בהמה : שלח אותת ומפתים
 בתוככי מצרים בפרעה ובכל עבדיו : שהכה גוים רבים וקרג
 מלכים עצומים : לסיחון מלך האמרי ולעוג מלך הבשן ולכל
 ממלכות כנען : ונתן ארצם נחלה נחלה לישראל עמו : יהנה
 שמך לעולם יהנה זכרך לדר ודר : פי דין יהנה עמו ועל
 עבדיו יתנחם : עצמי הגוים כסף וזהב מעשה ידי אדם : פה
 להם ולא ידברו עינים להם ולא יראו : אוננים להם ולא יאזינו
 אף אין יש רוח בפיהם : פמוהם יהיו עשיהם כל אשר בטח
 בהם : בית ישראל ברכו את יהוה בית אהרן ברכו את יהוה :
 בית הלוי ברכו את יהוה יראי יהוה ברכו את יהוה : ברוך יהוה
 מציון שכן ירושלים הללויה :

עצמי הגוים כסף וזהב מעשה ידי אדם. עצבים הוא מגזרת "עצב", כי האלילים
 יביאו את עובדיהם לידי עצב ותוגה, כמו שנאמר ויתגודדו כמשפטם בחרבות
 וברמחים עד שפך דם עליהם (מלכים-א' י"ח, כ"ח). ואומר עצמי הגוים כסף
 וזהב מעשה ידי אדם וכו' כמוהם יהיו עשיהם, ולא נאמר עוגש כזה על העובדים
 לשמש ולירח ולצבא השמים. ונראה לבאר על פי המסופר על הגאון החתם סופר
 זצ"ל אשר בא לעיר קטנה, וטרם בואו בא לשם אורח אחד בחלוקא דרבנן ואמר
 על עצמו כי הוא הוא החתם סופר, ונתנו לו כבוד גדול. הגאון בבואו לעיר
 ובראותו הדבר התריש ולא דבר מאומה. ימים מספר לאחר שהלך הלה מן העיר
 בא איש אחר לבוש קרעים ושכור ואמר אף הוא על עצמו כי הוא הוא החתם סופר,
 ויתנו גם לו כבוד גדול. אז חרה אף החתם סופר, ויאמר : אם איש בחלוקא דרבנן
 אמר כי הוא החתם סופר והאמנתם לו, אין לי עליכם תרעומת ואף כי הדבר שקר,
 כי מפני מלבשו יכולים הייתם לטעות בו. אבל אם זה השכור בא ואומר על עצמו
 כי הוא החתם סופר, ואתם האמנתם לו, הרי פגעתם בכבודי מאד ועל זה לא
 אוכל להתריש. כך הוא גם בעובדי האלילים, אם הם אומרים כי השמש והירח
 המה אלהים, אזי לכל הפחות יעבדו לעצמים שהם ברום המעלה. אבל אם אתם
 בדיכום עושים אלה מכסף וזהב, עץ ואבן, ואומרים כי המה אלהים אזי כמוהם
 יהיו עושיהם וכל אשר בוטח בהם.

: פי לעולם חסדו :	הודו ליהוה פי-טוב
: פי לעולם חסדו :	הודו לאלהי האלהים
: פי לעולם חסדו :	הודו לאדני האדנים
: פי לעולם חסדו :	לעשה נפלאות גדלות לבדו
: פי לעולם חסדו :	לעשה השמים בתבונה
: פי לעולם חסדו :	לרוקע הארץ על-המים
: פי לעולם חסדו :	לעשה אורים גדלים
: פי לעולם חסדו :	את-השמש לממשלת ביום
: פי לעולם חסדו :	את-הירח וכוכבים לממשלות בקליה
: פי לעולם חסדו :	למפה מצרים בבכוריהם
: פי לעולם חסדו :	ויוצא ישראל מתוכם
: פי לעולם חסדו :	ביד חזקה ובזרוע נטויה
: פי לעולם חסדו :	לגזר ים-סוף לגזרים
: פי לעולם חסדו :	והעביר ישראל בתוכו
: פי לעולם חסדו :	ונער פרעה וחילו בים-סוף
: פי לעולם חסדו :	למוליך עמו במדבר
: פי לעולם חסדו :	למפה מלכים גדלים
: פי לעולם חסדו :	ויהרג מלכים אדירים
: פי לעולם חסדו :	לסיחון מלך האמרי
: פי לעולם חסדו :	ולעוג מלך הבשן
: פי לעולם חסדו :	ונתן ארצם לנתקה
: פי לעולם חסדו :	נתקה לישראל עבדו
: פי לעולם חסדו :	שבשפלנו זכר-לנו
: פי לעולם חסדו :	ויפרקנו מצריו
: פי לעולם חסדו :	נתן לחם לכל-בשר
: פי לעולם חסדו :	הודו לאל השמים